

IV Olje-og energidepartementets merknader

Bakgrunn

I departementets vurdering av om konsesjon etter vassdragslovgivningen skal gis, må fordeler og ulemper ved det omsøkte tiltaket veies opp mot hverandre. Bevaring av naturmangfoldet inngår i skjønnsutøvingen ved saksbehandlingen. Dette innebærer at miljøkonsekvensene ved omsøkte overføring må vurderes i et helhetlig og langsiktig perspektiv, der tiltakets bidrag til den nasjonale satsingen på fornybar energi og hensynet til kraftbalansen avveies mot forringelsen eller tapet i naturmangfoldet.

Prinsippene i naturmangfoldloven (nml.) §§ 8 - 12 legges til grunn som retningslinjer for vedtak etter vassdragsreguleringsloven. Det vises i den sammenheng til forvaltningsmålene om naturtyper, økosystemer og arter i nml. §§ 4 – 5. Disse forvaltningsmålene blir iaktatt ved departementets behandling av nåværende søknad.

Statkraft Energi AS (Statkraft) er konsesjonssøker, selskapet er heleid av Statkraft AS.

Statkraft ønsker å utnytte ett større energipotensial i allerede regulerte og utbygde vassdrag i Sørfold kommune. Statkraft har utredet mulighetene for å utnytte tilsiget til Kivatn i Sørfjordvassdraget.

Eksisterende forhold i vassdraget

Kobbelva og Sørfjordelva i Leirfjorden i Salten utnyttes i Kobbelv kraftverk. Eierskapet til kraftverket er fordelt mellom Statkraft (82,5 %) og Nordlandskraft (17,5%). Kobbelv kraftverk har en årsproduksjon på ca 742 GWh.

Øvre del av Sørfjordvassdraget ble overført til Kobbelv kraftverk ved oppdemming av Langvatn. Dette magasinet blir i dag regulert ca 10 m opp og ca 67 m ned i forhold til naturlig vannstand.

Søknaden

Prosjektet går ut på å bygge en pumpestasjon, som pumper vann fra Kivatn opp til Langvatn. Installert effekt vil være 3,8 MW (inntil 4,5 MW). Langvatn fungerer i dag som magasin for Kobbelv kraftverk. Prosjektet vil tilføre det norske kraftsystem ca 25 GWh ny kraft pr. år. Kraften vil være regulert energi som kan nyttes når det er behov for den. Tiltaket vil bestå av en pumpestasjon i fjell, en overføringstunnel i fjell på ca 2,4 km, en ca 15 m lang betongdam, regulering av Kivatn med 4 m og en ny 22 kV kraftledning på ca 3,3 km.

Det er søkt om tillatelse etter vassdragsreguleringsloven til overføring av tilsiget til Kivatn (kote 494) opp til Langvatn (kote 622) for utnytting i Kobbelv kraftverk.

Videre er det søkt etter samme lov om tillatelse til å regulere Kivatn mellom kote 492 og kote 496. (Naturlig vannstand i Kivatn er kote 494).

Det er søkt om tillatelse etter energiloven til bygging og drift av Kivatn pumpestasjon med tilhørende koblingsanlegg og kraftledninger.

Det er også søkt om tillatelse etter oreigningsloven for ekspropriasjon av grunn og rettigheter for bygging og drift av kraftledninger m.v. og forhåndtiltredelse av arealer.

Statskog SF eier 29 % av fallrettighetene i Sørfjordvassdraget, mens resten eies av private grunneiere.

Samlet plan og Verneplan for vassdrag m.v.

Prosjektet er mindre enn 50 GWh og krever ingen behandling etter Samlet plan. Prosjektet berører ikke vernede vassdrag.

Nasjonalpark/naturreservat

Nærmeste avstand fra Kivatn til Rago nasjonalpark og Veikdalen naturreservat er hhv ca 3 km og 4 km. Det er ikke registrert områder som er foreslått vernet etter naturmangfoldloven i området.

NVEs innstilling

Det er en nasjonal målsetning at det skal satses på produksjon fra fornybare energikilder. En bedre utnyttelse av allerede eksisterende reguleringsmagasiner er en god ressursutnyttelse i den sammenheng.

Det er konkurrerende prosjekter i vassdraget. Det foreligger søknad om konsesjon for et småkraftverk i Svafossen. I tillegg er det søkt om konsesjonsfritak for Baggfossen minikraftverk. NVE har også mottatt søknad om konsesjon for vannuttak til stamfiskproduksjon for Salten Stamfisk AS nedenfor Baggfossen.

Når det gjelder Baggfossen minikraftverk, har NVE fattet vedtak om at den planlagte utbyggingen er konsesjonspliktig etter vannressursloven. Utbygger har påklaget vedtaket, og NVE har oversendt klagesaken til Olje-og energidepartementet den 23. januar 2009.

For så vidt gjelder søknaden fra Salten Stamfisk AS, mener NVE at muligheten for å etablere stamfiskanlegget ikke vil bli redusert i betydelig grad selv om Kivatn pumpe blir bygget. Kun i spesielt tørre år kan det i perioder bli problem med nok vann. Dette vil tiltakshaver bøte på gjennom vannbesparende tiltak.

Installert effekt for Svafossen småkraftverk er 4,3 MW som vil gi en årsproduksjon på 13,6 GWh. Det er ikke planlagt reguleringer eller overføringer ved denne utbyggingen.

Når det gjelder Kivatn pumpe, er produksjonen anslått til ca 25 GWh/år. Den vesentligste fordelingen med tiltaket er en lønnsom utbygging, som vil gi en økt netto energiproduksjon på ca 25 GWh/år godt regulert kraft. Ulempene ved tiltaket er i første rekke redusert vannføring nederst i vassdraget.

Sørfold kommune, Nordland fylkeskommune og grunneiere er negative til Statkrafts utbyggingsplaner, men er positive til lokal utnytting av ressursene.

Etter NVEs vurdering vil den samfunnsmessige nytten av 25 GWh/år godt regulerbar kraft i Kobbelv kraftverk være langt større enn 13,6 GWh/år uregulert kraft fra Svafossen småkraftverk. Ved å utnytte fallet i Svafossen til kraftverk vil langt mer av vannet i fossen bli borte enn om Kivatn pumpe blir bygget ut. Områdets attraktivitet for friluftslivet vil bli mindre ved å realisere Svafossen småkraftverk fremfor Kivatn pumpe.

NVE tilrår at Statkraft får tillatelse til å bygge og drive Kivatn pumpe som omsøkt.

Konsultasjoner med reindriften

Når det gjelder konsultasjoner, har Sametinget ved brev av 15.05.09 bedt om at behovet for konsultasjoner avklares med direkte berørte samiske interesser. Departementet har ved likelydende brev til Duokta reinbeitedistrikt og Tuorpon sameby av 23.02.11 spurt om konsultasjoner er ønskelig før vedtak fattes. Ifølge Tuorpon samebys svarbrev av 04.03.11 er det ikke ønskelig med konsultasjoner, fordi omsøkte Kivatn pumpe ligger utenfor samebyens reinbeiteområder. Selv etter purring har det ikke kommet noe svar fra Duokta reinbeitedistriktet. Reindriftsforvaltningen i Nordland har ved brev av 27.04.09 opplyst at de har vært i kontakt med lederen av Duokta reinbeitedistrikt, Annfinn Pavall, som uttaler at distriktet ikke har noen spesielle motforestillinger til tiltaket. Departementet legger derfor til grunn at heller ikke Duokta reinbeitedistrikt ønsker noen konsultasjoner i sakens anledning.

V Olje-og energidepartementets vurdering

Det følger av nml. § 8 første ledd at beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig skal bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand samt effekten av påvirkninger.

Kunnskapsgrunnlaget

Departementet bygger på følgende kunnskapsgrunnlag for innstillingen:

- NVEs innstilling av 4. mars 2010 med høringsuttalelser til søknaden
- Søknad av 5. desember 2008 fra Statkraft Energi AS med tilhørende konsekvensutredninger
- Høringsuttalelser til NVEs innstilling
- Registreringer i Naturbase
- Artsdatabanken

Departementet finner at tiltaket er godt nok opplyst ved gjennomførte utredninger og høringer slik at vedtak kan fattes. Departementet viser til at materialet gir den kunnskap som kreves om arters bestandssituasjon, utbredelse av naturtyper og den

økologiske tilstanden i området. Også virkningene av utbyggingen er beskrevet på tilstrekkelig vis.

Virkninger på naturmangfold m.v.

Naturmiljø

Influensområdet fra Langvatnet og Kivatn langs vassdraget ned til utløpet av Sørfjordelva har ifølge fagrapporten store variasjoner i biotyper og artssammensetninger. Det er registrert prioriterte naturtyper som fossesprøytesoner og bekkekløfter med middels verdi, mens vegetasjonstypene og floraen er ordinær med liten verdi. Tiltakshaver har imidlertid funnet en forekomst av lavarten flatesaltlav, som står oppført på "rødlisten", nedstrøms Sørfjordvatnet.

Det foreligger hekkeobservasjoner av kongeørn, jaktfalk og havørn i området. Det er registrert middels gode bestander av ørret i vassdraget. Kivatn er et godt sportsfiskevann, men med dårlige gyte- og oppvekstvilkår. Ingen anadrome fiskebestander blir berørt av tiltaket, slik at verdien av ferskvannsfisk er satt til liten.

Tiltaket vil ifølge fagrapporten få middels negative konsekvenser for naturmiljøet i området. Områdene langs Sørfjordelva nedstrøms Sørfjordvatnet vurderes imidlertid å ha stor verdi.

Hva angår rødlistearten flatesaltlav, har NVE anslått at restvannføringen i det aktuelle området vil bli ca 79 % av dagens vannføring, og at konsekvensene for denne lavarten antas å bli liten. Fylkesmannen forutsetter at det stilles krav om minstevannføring. Dette vil opprettholde produksjonen av bunndyr, være positivt for ørreten og eventuell fuktighetskrevede vegetasjon langs elvestrengen. NVE anbefaler i sin innstilling at det stilles krav om minstevannføring. I fagrapportene er det foreslått flere avbøtende tiltak utover minstevannføring for å gjøre prosjektet mer miljøvennlig både i utbyggings- og driftsfasen. Ingen høringsinstanser har ifølge NVE fremsatt krav til nye avbøtende tiltak. NVE anbefaler at de foreslåtte tiltakene kan pålegges etter konsesjonsvilkårene og at slike tiltak bør bli en del av miljøoppfølgingsprogrammet som skal utarbeides. Videre vil det bli oppfølging fra NVEs side gjennom eventuelle detaljplaner.

Friluftsliv

Ifølge fagrapporten er influensområdet rundt Kolbakkvatnan det mest verdifulle for friluftaktiviteter som turgåing, jakt og fiske. Området vurderes å ha middels verdi, mens de øvrige områdene har liten verdi.

Tiltaket rundt Kivatn vil i liten grad påvirke bruken og kvalitetene i området, men 80% reduksjon av vannføringen i utløpselva vil redusere opplevelsen i fossen i elva ned mot Austervatnet. Områdene langs Kolbakkelva vil bli lite påvirket av tiltaket, da restfeltene er store slik at vannføringen her vil bli lite endret sammenlignet med dagens.

Samlede konsekvenser for friluftslivet vurderes å være små negative ifølge fagrapporten.

I Kolbakkvatnan er det to terskler. Ferdselen foregår hovedsakelig med båt. Vannstanden i disse vannene er ifølge NVE avhengig av tersklene, og ikke av vannføringen i elva. En redusert vannføring vil ikke medføre noen stor ulempe for båttransporten på Kolbakkvatnan. Skulle det likevel bli problemer med båtferdselen her, kan en heving av tersklene være et aktuelt avbøtende tiltak ifølge NVE.

Landskap

Øvre del av influensområdet der utbyggingen er planlagt, viser tydelige tegn på tidligere, stor vannkraftutbygging med det regulerte Langvatnet.

Ifølge fagrapporten er landskapet ved Kivatn typisk for regionen og fremstår som vilt og urørt med elvejuvet ned mot Austervatn. Dette øker opplevelsesverdien i området. Eksisterende dam ved Langvatn og kraftledning gjennom deler av området reduserer verdien. Landskapet nedover i dalen preges av elveløpet som svinger seg med svakt fall nedover og fossestryket mellom nedre Kolbakkvatnan og Sørfjordvatnet. Landskapet har generelt gode kvaliteter, men er ikke enestående.

Landskapsverdi og opplevelseskvalitet vurderes å være av liten-middels verdi ifølge fagrapporten.

Ifølge NVE vil landskapsopplevelsen bli noe redusert, spesielt ved fossen ved utløpet av Austervatn. Her vil middelvannføringen utgjøre ca 62 % av dagens vannføring. I Svafossen vil vannføringen utgjøre ca 71 % av dagens vannføring.

Inngrepsfrie naturområder (INON)

Kivatn-området med lokalitetene for pumpestasjon og dam er karakterisert som inngrepsnært område i kartdatabasen for INON områder i Norge. Årsaken til dette er at Langvatn fra før er overført til Kobbelv kraftverk, og vannføringen i Sørfjordvassdraget med Kivatn er påvirket av dette. Den planlagte 22 kV kraftledningen er ikke definert som tyngre tekniske inngrep, og vil heller ikke ha innvirkning på dagens INON områder.

Kulturminner og kulturmiljø

Fjellområdene har lange tradisjoner for samisk reindrift og har ifølge fagrapporten middels til stor verdi for samiske kulturminner.

Ferdselsveien over Reinhausen nord for det berørte området har også middels verdi som kulturminne. Kulturminner fra 2. verdenskrig i lavlandet er også med på å gi influensområdet verdi som kulturminner. Potensialet for funn av fredete kulturminner vurderes å være under middels, men rundt Kivatn er det et visst potensial.

Kivatn pumpe vil medføre ubetydelig påvirkning på kulturminner og kulturmiljøet i området, mens byggingen av 22 kV kraftledning vil kunne ha middels negativ påvirkning på kulturlandskapet.

De samlede konsekvenser for kulturminner og kulturmiljø vurderes å være små til middels negative ifølge fagrapporten.

Sametinget påpeker at traseen for den omsøkte 22 kV kraftledningen er i direkte konflikt med et fredet sperregjerde ved nordenden av Vestre Kivatnan. (Østre og Vestre Kivatnan ligger nord for Kivatn). Det er registrert andre fredete kulturminner i området, herunder et sperregjerde i sørenden av Vestre Kivatnan. Ferdselsveien over Reinhausen går nord for det berørte området.

Jord- og skogbruk

Selv om det er noe furuskog langs nedre del av Kolbakkelva, er det ikke aktivt landbruk i influensområdet.

Utbyggingen vurderes å ha ubetydelige konsekvenser for jord- og skogbruket.

Reindrift

Fjellområdene utgjør de nordligste delene av Duokta reinbeitedistrikt. Områdene rundt Langvatn er ikke mye i bruk av norske reindriftssamer, men en avtale med den svenske samebyen Tuorpon medfører at det beiter en del rein her sommer og høst. Rundt Kivatn er beitekvaliteten ikke spesielt god. Området regnes å ha liten verdi for reindrift. Det er ingen reindriftnlegg i området.

Utbyggingen vurderes ifølge fagrapporten å ha ubetydelige konsekvenser for reindriften.

Hydrologi

Tiltakshaver baserer seg på helårlig slipping av minstevannføring tilsvarende "alminnelig lavvannføring" på 96 l/s.

Tiltaket vil ifølge fagrapporten føre til redusert vannføring fra inntaket i Kivatn til Sørfjordelvas utløp i fjorden. Tilsig fra restfeltet gjør at restvannføringen i Sørfjordelva ved utløpet vil utgjøre ca 80% i forhold til dagens vannføring. Ved inntaket vil vannføringen i middel være 20% av dagens vannføring.

Det forventes ikke forverrede flomforhold i vassdraget ifølge fagrapporten.

Det antas ikke å bli noen vesentlige konsekvenser på temperatur- og isforhold. Utløpselva fra Kivatn vil trolig fryse til på vinteren fordi tilsiget holdes tilbake i reguleringsmagasinet.

Tiltaket antas ikke å ha noen varig effekt på erosjon og sedimenttransport utover anleggsperioden ifølge fagrapporten.

Ved inntaket vil vannføringen ved inntaket i middel være ca. 20 % av dagens vannføring. Tilsig fra restfeltet gjør at restvannføringen øker gradvis nedover vassdraget. Ved utløpet av Austervatn vil ca. 62 % av dagens vannføring bestå. I følge NVE vil vannføringen i Svafossen utgjøre ca. 71 % av dagens vannføring, mens den ved utløpet vil utgjøre ca. 80 % av nåværende vannføring.

Vannkvalitet, vannforsyning og forurensning

Ifølge fagrapporten er vannkvaliteten i dag god i området, ubetydelig forurenset og godt egnet til drikkevann. Sørfjordvatnet nedstrøms tiltaksområdet benyttes i dag som en av kommunens drikkevannskilder. Det forventes en ubetydelig konsekvens av tiltaket under både anleggs- og driftsfasen. Partikulært utslipp kan forårsake lokal og midlertidig blakking i vannene tilknyttet anleggsområdet.

Eksisterende kraftforsyningsanlegg

Kobbelv kraftverk utnytter Kobbelva og øvre del av Sørfjordvassdraget. Sistnevnte vassdrag er overført til Langvatnet som er reguleringsmagasin for Kobbelv kraftverk. Årsproduksjonen er ca 742 GWh. 420 kV kraftledning Salten-Kobbelv krysser Sørfjordvassdraget mellom Kolbakkvatnan og Austervatnet.

Fremtidige kraftutbygginger

Konsesjonsbehandling i dette området pågår for Svafossen småkraftverk 4,3 MW, Sagelva småkraftverk 1,65 MW, Vittnes småkraftverk 1,92 MW og Storvikelv småkraftverk 2,9 MW.

Andre inngrep

Ved Austervatn er det en hytte. Videre er det en seter ved Kolbakkvatnan og en seter ved Nordvatnet. Nederst i Sørfjordvassdraget nær elvemunningen er det ca 20 bolighus/gårder, 1 overnattingssted og 7 hytter. Nedenfor Sørfjordvatnet er det 2 hytter.

Samlet belastning

I henhold til nml. § 10 skal en påvirkning av et økosystem vurderes ut i fra den samlede belastningen økosystemet er eller vil bli utsatt for. Vurderingene skal ta hensyn til både eksisterende og forventede fremtidige inngrep. Departementet har foretatt en nøye vurdering av den samlede belastning på økosystemet i tråd med § 10 både knyttet til omsøkte tiltak og for andre eksisterende og mulig fremtidige tiltak innenfor energi – og vassdragssektoren.

I departementets vurdering av om konsesjon skal gis etter vassdragsreguleringsloven, må fordelene og ulempene ved de omsøkte tiltak veies opp mot hverandre. Ivaretagelse av naturmangfoldet er et tilleggshensyn i skjønnsutøvingen ved saksbehandlingen etter vassdragsreguleringsloven. Det innebærer at søknaden om bygging og drift av Kivatn pumpe med overføring fra Kivatn til Langvatn og miljøkonsekvensene av dette tiltaket skal vurderes i et helhetlig og langsiktig perspektiv, der tiltakets bidrag til den nasjonale satsingen på fornybar energi og

hensynet til kraftforsyningssikkerheten og tapet av forringelsen av naturmangfoldet på sikt avveies.

Søknaden om konsesjon for utbygging av det konkurrerende prosjektet Svafossen småkraftverk ligger i saksbehandlingskøen i NVE. Departementet har i nærværende sak merket seg at Sørfold kommune er negativ til å gi konsesjon til Kivatn pumpe, men positiv til realisering av Svafossen småkraftverk. Nordland fylkeskommune støtter kommunens syn. Fylkesmannen i Nordland er positiv til realisering av Kivatn pumpe forutsatt minstevannføring. Svafossen småkraftverk skal utnytte fallet mellom kote 185 og kote 80 i Kolbakkelva, som gir en installert effekt på 4,3 MW og en årsproduksjon på 13,6 GWh. Det er ikke planlagt reguleringer eller overføringer i forbindelse med utbyggingen. Omsøkte Kivatn pumpe har betydelig større enrgiekvivalent enn søknaden om utbygging av Svafossen småkraftverk. Kraften fra omsøkte Kivatn pumpe kan også utnyttes om vinteren, i motsetning til kraften fra Svafossen småkraftverk som er uregulert. Dersom Kivatn pumpe bygges, vil vannføringen i Svafossen utgjøre ca. 71 % av dagens vannføring. En realisering av Svafossen småkraftverk vil redusere vannføringen i fossen atskillig mer. Etter departementets vurdering vil den samfunnsmessige nytten av 25 GWh godt regulert kraft i Kobbelv kraftverk være langt større enn 13,6 GWh uregulert kraft i Svafossen småkraftverk.

NVE ga den 6. juli 2010 tillatelse til bygging av Baggfossen minikraftverk i Sørfjordelva i medhold av vannressurslovens bestemmelser. Kraftverket vil gi 0,7 GWh i årlig kraftproduksjon. En utbygging av Kivatn pumpe vil ikke hindre realisering av Baggfossen minikraftverk.

Samtidig ga NVE Salten Stamfisk AS (selskapet) tillatelse til uttak av vann til stamfiskanlegg i Sørfjordelva etter bestemmelsene i vannressursloven. NVE mener at muligheten for å etablere stamfiskanlegg i nedre del av Sørfjordelva ikke vil reduseres i betydelig grad med uttak av vann til Kivatn pumpe. Det vil kun være i spesielt tørre år at det i perioder kan være problemer med nok vann. Dette har selskapet planlagt å bøte på gjennom vannbesparende tiltak. I brev av 29.11.10 opplyser selskapet at det har planer om å utvide stamfiskproduksjonen og i tillegg etablere smoltproduksjon på eksisterende industriområd nær Baggfossen. Videre opplyser selskapet at det har planer om kraftproduksjon og regulering av Sørfjordvatn i Sørfjordvassdraget. NVE har kommentert brevet i sin uttalelse av 11.01.11. Her opplyser NVE at planer om utvidet stamfiskproduksjon og etablering av smoltproduksjon ikke var kjent for NVE verken da direktoratet avga sin innstilling til søknaden om Kivatn pumpe eller ga ovennevnte konsesjoner til Baggfossen minikraftverk og Salten Stamfisk AS. NVE vurderte grundig om vanntilførselen ville være tilstrekkelig for å kunne gi konsesjon både til Kivatn pumpe og stamfiskanlegget. NVEs konklusjon var at det kun i svært sjeldne tilfeller vil være for lite vann til stamfiskproduksjonen. For disse unntakstilfeller har selskapet fått tillatelse til et ekstra vanninntak nedenfor Baggfossen. NVE er ikke kjent med selskapets planer om kraftproduksjon og regulering av Sørfjordvatn.

Departementet vil påpeke at eventuelle søknader om utvidelse av stamfiskproduksjonen og etablering av smoltproduksjon må behandles på vanlig måte. Det samme gjelder eventuell søknad om utbygging og regulering av Sørfjordvatn.

Departementets oppsummering og konklusjon

Etter departementets vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger vedtaket kan ha for naturmiljøet.

Med de ulike avbøtende tiltak som kan fastsettes i henhold til konsesjonsvilkårene, finner departementet at de negative konsekvensene for natur, landskap og miljø ikke er til hinder for at det gis tillatelse til omsøkte tiltak.

Når det gjelder prinsippet om at tiltakshaver skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket forårsaker, viser departementet til konsesjonens standardvilkår om naturforvaltning m.v. og merknader til disse, se nedenfor. Departementet har tatt utgangspunkt i driftsmetoder, teknikker og lokalisering som ut fra en samlet vurdering og avveining av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold gir de beste samfunnsmessige resultater.

Etter en helhetsvurdering er departementet kommet til at fordelene ved tiltaket er større enn ulempene for allmenne interesser, jf. vassdragsreguleringsloven § 8.

Det tilrås at Statkraft Energi AS får tillatelse etter vassdragsreguleringsloven § 8 til å gjennomføre det omsøkte tiltaket.

Tillatelsen gis på de vilkår som følger vedlagt.

Tiltakshaver har søkt om ekspropriasjonstillatelse av nødvendig grunn og rettigheter etter oreigningsloven § 2 første ledd nr. 19 og nr. 51, samt tillatelse til å ta rettighetene i bruk før skjønn er avholdt (forhåndstiltredelse) etter lovens § 25.

Departementet vil påpeke at tillatelse etter vassdragsreguleringsloven innbefatter ekspropriasjonstillatelse for avståelse av nødvendig grunn for anlegget, jf. vassdragsreguleringsloven § 16 nr. 1 første ledd. Det er derfor ikke nødvendig med særskilt ekspropriasjonstillatelse etter oreigningsloven her.

Når skjønn ikke er begjært kan samtykke til forhåndstiltredelse bare gis dersom det vil føre til urimelig forsinkelse for tiltakshaver å vente til skjønn er begjært. Departementet kan ikke se at særvilkårene i oreigningsloven § 25 første ledd annet punktum er oppfylt her. Tiltakshaver kan søke om forhåndstiltredelse når skjønn er begjært.

Departementets merknader til vilkårene:

Post 1 – Konesjonstid

Statkraft Energi AS er et 100 % offentlig eid selskap. Konesjonen gis på ubegrenset tid. Vilkårene for konesjonen kan tas opp til alminnelig revisjon etter 30 år.

Post 2 – Konesjonsavgifter og næringsfond

NVE anbefaler at avgiftene settes til kr 24 pr. nat. hk. til kommunen og kr 8 pr. nat. hk. til staten. Departementet viser til at dette er i samsvar med praksis i de senere konesjoner, og tilrår avgifter i samsvar med NVEs anbefaling.

Post 7 – Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

Det er viktig å finne frem til løsninger som gir minst mulig inngrep i terrenget og ivaretar landskapet på best mulig måte. Ved NVEs godkjenning av detaljplanene må de tekniske inngrepene få en så god miljømessig utforming som mulig, jf. prinsippet i nml. § 12.

Post 9 – Automatisk fredete kulturminner

Sametinget påpeker at traseen for den omsøkte 22 kV kraftledningen er i direkte konflikt med et fredet sperregjerde ved nordenden av Vestre Kivatnan. Departementet forutsetter at dette ivaretas ved NVEs fastsettelse av detaljplanen.

Post 10 – Forurensning m.v.

Departementet forutsetter at tiltakshaver søker fylkesmannen i Nordland om dispensasjon av forurensede utslipp i anleggsperioden.

Sørfold kommune krever at det i tillatelsen må settes krav om prøvetakingsplan for vannkvalitet i anleggsperioden, fordi Sørfjordvatnet er drikkevannskilde for Sørfjordområdet. Departementet vil påpeke at dette forhold er ivaretatt i vilkår i tillatelsen.

Departementets merknader til manøvreringsreglementet

Statkraft Energi AS har foreslått å slippe en minstevannføring forbi dammen hele året større eller lik alminnelig lavvannsføring, 0,096 m³/s. Fylkesmannen i Nordland forutsetter at det stilles krav til minstevannføring for både sommer- og vinterhalvåret. Konsekvensutredningen foreslår som avbøtende tiltak å øke minstevannføringen som slippes fra Kivatn for å sikre at den økologiske funksjonen delvis opprettholdes nedstrøms fossen mot Austervatn.

NVE uttaler at en minstevannføring på 96 l/s som foreslått, i perioder om vinteren vil medføre en høyere vannføring enn tilfellet er i dag, og vil ikke forverre dagens situasjon. NVE anbefaler at tiltakshavers forslag til minstevannføring legges til grunn. NVE anbefaler at Kivatn tas inn som et nytt magasin i oversikten over magasiner med reguleringsgrenser, og at følgende tilføyelse tas inn i manøvreringsreglementet for Kobbelv og Sørfjordvassdragene som nytt punkt f) under kapittel "B. Overføringer":

”Avløpet fra Kivatn 494 (14,83 km²) overføres til Langvatnet. Det skal slippes minstevannføring tilsvarende 0,096 m³/s sommer og vinter.”

Olje- og energidepartementet slutter seg til NVEs forslag til manøvreringsreglement.

Vannforskriften

Etter vannforskriften § 12 kan nye fysiske inngrep gjennomføres i en vannforekomst selv om miljøtilstanden svekkes dersom

alle praktisk gjennomførbare tiltak settes inn for å begrense negativ utvikling i tilstanden, jf. annet ledd litra a

samfunnsnyttene av de inngrepene er større enn tapet av miljøkvalitet, og hensikten med de nye inngrepene er større enn miljøtapene, jf. annet ledd litra b

og

hensikten med de nye inngrepene kan på grunn av manglende teknisk gjennomførbarhet eller uforholdsmessig store kostnader, ikke med rimelighet oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre, jf. annet ledd litra c.

Formålet med utbyggingen er å øke produksjonen av fornybar elektrisitet, og departementet bemerker at forringelsen av naturmangfoldet på sikt som følge av inngrepene må ses i sammenheng med dette formålet. Ny regulerbar vannkraft har en særlig høy verdi fordi innslag av en stadig større andel uregulert kraftproduksjon ikke gir samme handlingsrom som er avgjørende for utnyttelsen av energiresursene fremover. Samfunnsnyttene av tiltaket må anses som betydelig. Med de minstevannføringer som her er foreslått, finner departementet at vilkårene etter vannforskriften § 12 er oppfylt.

Olje- og energidepartementet

Tilråd:

1. I medhold av lov 14. desember 1917 nr. 17 om vassdragsreguleringer gis Statkraft Energi AS tillatelse til bygging og drift av Kivatn pumpe med overføring av tilsiget fra Kivatn opp til Langvatn i Sørfold kommune i Nordland.
2. Tillatelsen gis på de vilkår som følger vedlagt Olje- og energidepartementets foredrag av 2012.
3. Det fastsettes manøvreringsreglement i samsvar med forslag vedlagt Olje- og energidepartementets foredrag av 2012.

**Forslag
til
Manøvreringsreglement
for regulering av Kobbelv og Sørfjordvassdragene.**

1.

A. Reguleringer

Magasin	Nat.vst. m.o.h.	Reg.grenser		Reg. høyde m
		Øvre m.o.h.	Nedre m.o.h.	
Livsejav'ri	710,1	710,0	670,0	40,0
Slæddovagjav'ri	650,5	652,5	648,5	4,0
Reinoiksvatnet	664,3	680,0	615,0	65,0
Linnajav'ri	614,5	620,0	614,0	6,0
Fossvatnet	610,8	620,0	520,0	100,0
Varrevæjekajav'ri	598,9	598,8	565,0	33,8
Kivatn	494,0	496,0	492,0	4,0
Langvatnet, vestlige del			560,0	62,0
Langvatnet, østlige del	612,3	622,0	545,0	77,0
Litletindvatnet	691,0	690,9	687,0	3,9

Høydene refererer seg til NGOs Normal null 1954 med utgangspunkt dels i NVEs nivellement, dels i NGOs høyder.

B. Overføringer

- a) Avløpene fra Livsejav'ri (31,4 km²), Slæddovagjav'ri (10,2 km²) og Reinoksvatnet (48,6 km²) til sammen 90,2 km² nedbørfelt overføres til Linnajav'ri. Ved kongelig resolusjonen av 14. mai 1993 endres manøvreringsreglementets post 1 B b) til følgende:
- b) Avløpet av tre bekker (0,6 km²) med avløp til Juoksajav'ri overføres til nordre Gaskajav'ri og sammen med avløpet fra nordre og søndre Gaskajav'ris eget felt (1,8 km²), i alt 2,4 km² nedbørfelt, videre til Linnajav'ri.
- c) Avløpet fra Langvatnet, 50,5 km² nedbørfelt, overføres til Kobbvatnet gjennom tilløpstunnelen for Kobbelv kraftstasjon.
- d) Avløpene fra Litletindvatnet (10,4 km²) og øvre del av Tverrelva (3,2 km²), til sammen 13,6 km² nedbørfelt, overføres til tilløpstunnelen for Kobbelv kraftstasjon. Avløpet kan lagres i et av inntaksmagasinene Fossvatnet/Linnajav'ri, Varrevæjekajav'ri eller Langvatnet.
- e) Avløpene fra to bekkeinntak på Veikdalsisens syd side med nedbørfelter henholdsvis 1,4 km² og 2,0 km², til sammen 3,4 km² nedbørfelt, overføres til tilløpstunnelen for Kobbelv kraftstasjon og kan lagres i ett av inntaksmagasinene Fossvatnet/Linnajav'ri, Varrevæjekajav'ri eller Langvatnet.
- f) Avløpet fra Kivatn 494 (14,83 km²) overføres til Langvatnet. Det skal slippes minstevannsføring tilsvarende 0,096 m³/s sommer og vinter.

2.

Det skal ved manøvreringen has for øye at naturlige flomvassføringer så vidt mulig ikke forøkes. For Veikdalsvassdraget må dette likevel ses i sammenheng med post 9, IV i reguleringsbestemmelsene. For øvrig kan manøvreringen foregå etter kraftverkets behov.

3.

Det skal påses at flomløpene ikke hindres av is eller lignende og at reguleringsanleggene til enhver tid er i god stand.

Det føres protokoll over manøvreringen og avleste vasstander. Dersom det forlanges, observeres og noteres regnmengder, temperatur m. v. Protokollen oppbevares ved Kobbelv kraftstasjon.

4.

Til å forestå manøvreringen antas en norsk statsborger som tilsettes av Hovedstyret for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen.

5.

Viser det seg at slippingen etter dette reglement medfører skadelige virkninger av omfang for allmenne interesser, kan Kongen uten erstatning til konsesjonæren, men med

plikt for denne til å erstatte mulige skadevirkninger for tredjemann, fastsette de endringer i reglementet som finnes nødvendig.

Forandringer i dette reglement kan bare foretas av Kongen etter at de interesserte har hatt anledning til å uttale seg.

**Vilkår for tillatelse for Statkraft Energi AS
til å foreta regulering av Kivatn i Sørfold kommune,
Nordland fylke**

1

(Konsesjonstid)

Konsesjonen gis på ubegrenset tid.

Vilkårene for konsesjonen kan tas opp til alminnelig revisjon etter 30 år. Hvis vilkårene blir revidert, har konsesjonæren adgang til å frasi seg konsesjon innen 3 måneder etter at han har fått underretning om de reviderte vilkår, jf. vassdragsreguleringsloven § 10, post 3, 1. ledd. Konsesjonen kan ikke overdras.

De utførte reguleringsanlegg eller andeler i dem kan ikke avhendes, pantsettes eller gjøres til gjenstand for arrest eller utlegg uten i forbindelse med vannfall i samme vassdrag nedenfor anleggene.

Anleggene må ikke nedlegges uten statsmyndighetenes samtykke.

2

(Konsesjonsavgifter og næringsfond)

For den øking av vannkraften som innvinnes ved reguleringen for eiere av vannfall eller bruk i vassdraget skal disse betale følgende årlige avgifter: Til statens konsesjonsavgiftsfond kr 8 pr. nat.hk. Til konsesjonsavgiftsfondet i de fylkes-, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer kr 24 pr. nat.hk.

Fastsettelsen av avgiftene tas opp til ny vurdering etter tidsintervaller som loven til enhver tid bestemmer.

Økingen av vannkraften skal beregnes på grunnlag av den øking av vannføringen som reguleringen antas å ville medføre utover den vannføring som har kunnet påregnes år om annet i 350 dager av året.

Ved beregningen av økingen forutsettes det at magasinet utnyttes på en sådan måte at vannføringen i lavvannsperioden blir så jevn som mulig. Hva som i hvert enkelt tilfelle skal regnes som innvunnet øking av vannkraften avgjøres med bindende virkning av Olje- og energidepartementet.

Plikten til å betale avgiftene inntreffer etter hvert som den innvunne vannkraft tas i bruk. Avgiften er tvangsgrunnlag for utlegg, jf. tvangsfullbyrdsloven kapittel 7.

Etter forfall påløper rente som fastsatt i medhold av lov av 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m. § 3, første ledd.

Konsesjonsavgiftsmidler danner et fond som etter nærmere bestemmelse av kommunestyret skal anvendes til fremme av næringslivet i kommunen. Vedtekter for fondet skal godkjennes av Fylkesmannen.

3

(Kontroll med betaling av avgift m.v.)

Nærmere bestemmelse om betaling av avgifter etter post 2 og kontroll med vannforbruket og avgivelse av kraft, jf.

post 20 kan med bindende virkning fastsettes av Olje- og energidepartementet.

4

(Byggefrister m.v.)

Arbeidet må påbegynnes innen 5 år fra konsesjonens dato og fullføres innen ytterligere 5 år. Under særlige omstendigheter kan fristene forlenges av Kongen. I fristene medregnes ikke den tid som på grunn av særlige forhold (vis major), streik eller lockout har vært umulig å utnytte.

For hver dag noen av disse fristene oversittes uten tillatelse fra Olje- og energidepartementet, betaler konsesjonæren en mulkt til statskassen på kr 1 000,-.

5

(Erstatning til etterlatte)

Hvis noen av arbeiderne eller funksjonærene omkommer ved arbeidsulykke i anleggstiden, kan konsesjonæren etter nærmere bestemmelse av Olje- og energidepartementet pålegges å sikre eventuelle etterlatte en øyeblikkelig erstatning.

6

(Konsesjonærens ansvar ved anlegg/drift m.v.)

Konsesjonæren plikter å påse at han selv, hans kontraktører og andre som har med anleggsarbeidet og kraftverksdriften å gjøre, unngår ødeleggelse av naturforekomster, landskapsområder, forminner m.v., når dette er ønskelig av vitenskapelige eller historiske grunner eller på grunn av områdenes naturskjønnhet eller egenart. Dersom slike ødeleggelser ikke kan unngås, skal vedkommende myndighet underrettes i god tid på forhånd.

7

(Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.)

Godkjenning av planer og tilsyn med utførelse og senere vedlikehold og drift av anlegg og tiltak som omfattes av denne post er tillagt NVE. Utgiftene forbundet med dette dekkes av konsesjonæren.

Konsesjonæren plikter å legge fram for NVE detaljerte planer med nødvendige opplysninger, beregninger og kostnadsoverslag for reguleringsanleggene. Arbeidet kan ikke settes i gang før planene er godkjent. Anleggene skal utføres solid, minst mulig skjemmende og skal til enhver tid holdes i full driftsmessig stand.

Konsesjonæren plikter å planlegge, utføre og vedlikeholde hoved- og hjelpeanlegg slik at det økologiske og landskapsarkitektoniske resultat blir best mulig.

Kommunene skal ha anledning til å uttale seg om planene for anleggsveger, massetak og plassering av overskuddsmasser.

Konsesjonæren plikter å skaffe seg varig råderett over tipper og andre områder som trenges for å gjennomføre pålegg som blir gitt i forbindelse med denne post. Konsesjonæren plikter å foreta en forsvarlig opprydding av anleggsområdene. Oppryddingen må være ferdig senest 2 år etter at vedkommende anlegg eller del av anlegg er satt i drift.

Hjelpeanlegg kan pålegges planlagt slik at de senere blir til varig nytte for allmennheten dersom det kan skje uten uforholdsmessig utgift eller ulempe for anlegget.

Ansvar for hjelpeanlegg kan ikke overdras til andre uten NVEs samtykke.

NVE kan gi pålegg om nærmere gjennomføring av plikter i henhold til denne posten.

8

(Naturforvaltning)

I

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av Direktoratet for naturforvaltning (DN)

- a. å sørge for at forholdene i Kivatn er slik at de stedeodne fiskestammene i størst mulig grad opprettholder naturlig reproduksjon og produksjon og at de naturlige livsbetingelsene for fisk og øvrige naturlig forekommende plante- og dyrepopulasjoner forringes minst mulig,
- b. å kompensere for skader på den naturlige rekruttering av fiskestammene ved tiltak,
- c. å sørge for at fiskens vandringsmuligheter i vassdraget opprettholdes og at overføringer utformes slik at tap av fisk reduseres,
- d. å sørge for at fiskemulighetene i størst mulig grad opprettholdes.

II

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av Direktoratet for naturforvaltning (DN) å sørge for at forholdene for plante- og dyrelivet i området som direkte eller indirekte berøres av reguleringen forringes minst mulig og om nødvendig utføre kompenserende tiltak.

III

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av Direktoratet for naturforvaltning (DN) å sørge for at friluftslivets bruks- og opplevelsesverdier i området som berøres direkte eller indirekte av anleggsarbeid og regulering tas vare på i størst mulig grad. Om nødvendig må det utføres kompenserende tiltak og tilretteleggingstiltak.

IV

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av Direktoratet for naturforvaltning (DN) å bekoste naturvitenskapelige undersøkelser samt friluftslivsundersøkelser i de områdene som berøres av reguleringen. Dette kan være arkiveringsundersøkelser. Konsesjonæren kan også tilpliktes å delta i

fellesfinansiering av større undersøkelser som omfatter områdene som direkte eller indirekte berøres av reguleringen.

VI

Konsesjonæren kan bli pålagt å dekke utgiftene til ekstra oppsyn, herunder jakt- og fiskeoppsyn i anleggstiden.

VII

Alle utgifter forbundet med kontroll og tilsyn med overholdelsen av ovenstående vilkår eller pålegg gitt med hjemmel i disse vilkår, dekkes av konsesjonæren.

9

(Automatisk fredete kulturminner)

Konsesjonæren plikter i god tid før anleggsstart å undersøke om tiltaket berører automatisk fredede kulturminner etter lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner § 9. Viser det seg at tiltaket kan være egnet til å skade, ødelegge, flytte, forandre, skjule eller på annen måte utilbørlig skjemme automatisk fredede kulturminner, plikter konsesjonæren å søke om dispensasjon fra den automatiske fredningen etter kulturminneloven § 8 første ledd, jf. §§ 3 og 4.

Viser det seg i anleggs- eller driftsfasen at tiltaket kan være egnet til å skade, ødelegge, flytte, forandre, skjule eller på annen måte utilbørlig skjemme automatisk fredete kulturminner som hittil ikke har vært kjent, skal melding om dette sendes fylkeskommunens kulturminneforvaltning med det samme og arbeidet stanses i den utstrekning tiltaket kan berøre kulturminnet, jf. lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner § 8 annet ledd, jf. §§ 3 og 4.

10

(Forurensning m.v.)

Konsesjonæren plikter etter fylkesmannens nærmere bestemmelse:

- å utføre eller bekoste tiltak som i forbindelse med reguleringen er påkrevet av hensyn til forurensningsforholdene i vassdraget.
- å bekoste helt eller delvis oppfølgingsundersøkelser i berørte vassdragsavsnitt.

11

(Ferdsl m.v.)

Konsesjonæren plikter å erstatte utgifter til vedlikehold og istandssettelse av offentlige vegger, bruer og kaier, hvis disse utgifter blir særlig øket ved anleggsarbeidet. I tvistfilfelle avgjøres spørsmålet om hvorvidt vilkårene for refusjonsplikten er til stede, samt erstatningens størrelse ved skjønn på konsesjonærens becostning. Vegger, bruer og kaier som konsesjonæren bygger, skal kunne benyttes av allmennheten, med mindre Olje- og energidepartementet treffer annen bestemmelse.

Konsesjonæren plikter i nødvendig utstrekning å legge om turstier og klopper som er i jevnlig bruk og som vil bli neddemmet eller på annen måte ødelagt/utilgjengelige.

12

(Terskler m.v.)

I de deler av vassdragene hvor inngrepene medfører vesentlige endringer i vannføring eller vannstand, kan Olje- og energidepartementet pålegge konsesjonæren å bygge terskler, foreta biotopjusterende tiltak, elvekorreksjoner, opprensninger m.v. for å redusere skadevirkninger.

Dersom inngrepene forårsaker erosjonsskader, fare for ras eller oversvømmelse, eller øker sannsynligheten for at slike skader vil inntreffe, kan Olje- og energidepartementet pålegge konsesjonæren å bekoste sikringsarbeider eller delta med en del av utgiftene forbundet med dette.

Arbeidene skal påbegynnes straks detaljene er fastlagt og må gjennomføres så snart som mulig.

Terskelpålegget vil bygge på en samlet plan som ivaretar både private og allmenne interesser i vassdraget.

Utarbeidelse av pålegget samt tilsyn med utførelse og senere vedlikehold er tillagt NVE. Utgiftene forbundet med tilsynet dekkes av konsesjonæren.

13

(Manøvreringsreglement mv.)

Vannslippingen skal foregå overensstemmende med et manøvreringsreglement som Kongen på forhånd fastsetter. Viser det seg at slippingen etter dette reglement medfører skadelige virkninger av omfang for allmenne interesser, kan Kongen uten erstatning til konsesjonæren, men med plikt for denne til å erstatte mulige skadevirkninger for tredjemann, fastsette de endringer i reglementet som finnes nødvendige.

Ekspropriasjonsskjønn kan ikke påbegynnes før reglementet er fastsatt.

14

(Hydrologiske observasjoner, kart m.v.)

Konsesjonæren skal etter nærmere bestemmelse av Olje- og energidepartementet utføre de hydrologiske observasjoner som er nødvendige for å ivareta det offentlige interesser og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige.

De tillatte reguleringsgrenser markeres ved faste og tydelige vannstandsmerker som det offentlige godkjenner. Kopier av alle karter som konsesjonæren måtte la oppta i anledning av anleggene, skal sendes Statens kartverk med opplysning om hvordan målingene er utført.

15

(Etterundersøkelser)

Konsesjonæren kan pålegges å utføre og bekoste etterundersøkelser av regulerings virkninger for berørte interesser. Undersøkelserapportene med tilhørende materiale skal stilles til rådighet for det offentlige. Olje- og energidepartementet kan treffe nærmere bestemmelser om hvilke undersøkelser som skal foretas og hvem som skal utføre dem.

16

(Merking av usikker is)

De partier av isen på vann og inntaksmagasiner som mister bæreevnen på grunn av regulerings og overføringene må merkes eller sikres etter nærmere anvisning av NVE.

17

(Militære foranstaltninger)

Ved reguleringsanleggene skal det tillates truffet militære foranstaltninger for sprengning i krigstilfelle uten at konsesjonæren har krav på godtgjørelse eller erstatning for de herav følgende ulemper eller innskrenkninger med hensyn til anleggene eller deres benyttelse. Konsesjonæren må uten godtgjørelse finne seg i den bruk av anleggene som skjer i krigsøyemed.

18

(Konsesjonskraft)

Konsesjonæren skal avstå til kommuner og fylkeskommuner som kraftanlegget ligger i, inntil 10 % av den for hvert vannfall innvunne øking av vannkraften, beregnet etter reglene i vassdragsreguleringsloven § 11 nr 1, jf § 2 tredje ledd. Avståelse og fordeling avgjøres av Olje- og energidepartementet med grunnlag i kommunenes behov til den alminnelige elektrisitetsforsyning.

Staten forbeholdes rett til inntil 5 % av kraftøkningen, beregnet som i første ledd.

Olje- og energidepartementet bestemmer hvordan kraften skal avstås og beregner effekt og energi.

Kraften tas ut i kraftstasjonens apparatanlegg for utgående ledninger eller fra konsesjonærens ledninger med leveringssikkerhet som fastkraft og brukstid ned til 5000 timer årlig. Konsesjonæren kan ikke sette seg imot at kraften tas ut fra andres ledninger og plikter i så fall å stille kraften til rådighet. Kostnadene ved omforming og overføring av kraften ved uttak andre steder enn i kraftstasjonens apparatanlegg for utgående ledninger, betales av den som tar ut kraften.

Konsesjonæren har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft uttas. Samtidig som uttak varsles, kan forlanges oppgitt den brukstid som ønskes benyttet og brukstidens fordeling over året. Tvist om fordelingen avgjøres av Olje- og energidepartementet. Oppsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel.

Prisen på kraften, referert kraftstasjonens apparatanlegg for utgående ledninger, fastsettes hvert år av Olje- og energidepartementet basert på gjennomsnittlig selvkost for et representativt antall vannkraftverk i hele landet.

Unnlater konsesjonæren å levere kraft som er betinget i denne post uten at vis major, streik eller lockout hindrer leveransen, plikter han etter Olje- og energidepartementets bestemmelse å betale til statskassen en mulkt som for hver kWh som urettelig ikke er levert, svarer til den pris pr. kWh som hvert år fastsettes av Olje- og energidepartementet, med et påslag av 100 %. Det offentlige skal være berettiget til etter Olje- og energidepartementets bestemmelse å overta driften av kraftverkene for eierens regning og risiko, dersom dette blir nødvendig for å levere den betingede kraften.

Vedtak om avståelse og fordeling av kraft kan tas opp til ny prøvelse etter 20 år fra vedtakets dato.

19

(Luftovermetning)

Konsesjonæren plikter i samråd med NVE å utforme anlegget slik at mulighetene for luftovermetning i magasiner, åpne vannveger og i avløp til elv, vann eller sjø blir minst mulig. Skulle det likevel vise seg ved anleggets senere drift at luftovermetning forekommer i skadelig omfang, kan konsesjonæren etter nærmere bestemmelse av Olje- og energidepartementet bli pålagt å bekoste tiltak for å forhindre eller redusere problemene, herunder forsøk med hel eller delvis avstengning av anlegget for å lokalisere årsaken.

20

(Kontroll med overholdelsen av vilkårene)

Konsesjonæren underkaster seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av Olje- og energidepartementet til kontroll med overholdelsen av de oppstilte vilkår.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av konsesjonæren etter nærmere regler som fastsettes av Olje- og energidepartementet.

Ved overtredelse av de fastsatte bestemmelser gitt i loven eller i medhold av loven plikter konsesjonæren etter krav fra Olje- og energidepartementet å bringe forholdene i lovlig orden. Krav kan ikke fremsettes senere enn 20 år etter utløpet av det kalenderår da arbeidet ble fullført eller tiltaket trådte i virksomhet.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av postene 2, 4, 13, 18 og 20 kan medføre at konsesjonen trekkes tilbake i samsvar med bestemmelsene i vassdragsreguleringsloven § 12, post 21.

For overtredelse av bestemmelsene i konsesjonen eller andre i loven eller i medhold av loven fastsatte bestemmelser, kan Olje- og energidepartementet fastsette en tvangsmulkt på inntil kr 100 000 pr. dag til forholdet er brakt i orden, eller inntil kr 500 000 for hver overtredelse, såfremt det ikke er fastsatt annen straff for overtredelse av vilkåret. Pålegg om mulkt er tvangsgrunnlag for utlegg.

Olje- og energidepartementet kan justere beløpene hvert 5. år.

21

(Tinglysing)

Konsesjonen skal tinglyses i de rettskretser hvor anleggene ligger. Olje- og energidepartementet kan bestemme at et utdrag av konsesjonen skal tinglyses som heftelse på de eiendommer eller bruk i vassdraget for hvilke reguleringene kan medføre forpliktelser.